

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

78. An actualis degradatio debeat fieri à proprio Episcopo, vel possit alteri Episcopo committi? Et an prædicta degradatio necessario fieri debeat ab Episcopo consecrato, & non sufficiat, quod ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

per Ioannem Mariam Nauarrum in *questionibus* *de officio* part. 1. quæst. 85. num. 11. quod confectio-
do, quæ est optima legum interpretatio, ita interpreta-
ta est memem Concilij; unde Episcopi non cele-
brant pontificaliter in alienis diocæsis sine Ordina-
rii licentia. Nec valet dicere, quod hoc faciant pro-
pter quandam reuerentiam & decentiam debitam
Episcopo diocæfano, & ideo ab illo licentiam peti-
turi; quasi hoc efficerent Episcopi propter solam
decentiam; quando Episcopi diocæfani licentiam
celebrandi pontificaliter illis præbere nollent, vt
superius accidit, quod de facto ipsi celebrarent; sed
hoc non audent facere; ergo non possunt. Neque pro-
pter decentiam, in tali calu credendum est Episcopos
velle amittere iurisdictionem, si illam haberent.

Ad illud verò, quod Episcopus celebrans in
Pontificalibus, non exercet officium Pontificale, sed
facit sacrificium cum ornamentis Pontificalibus; ali-
quis respondebit, quod Baculus non solum est orna-
mentum, sed etiam signum superioritatis, & offi-
cij; nam equiparatur, vt notat Gratianus tom. 3.
cap. 467. n. 6. vexillo Crucis, quo vitur Archiepif-
copus. Et quod, vt diximus, sit signum superiorita-
tis, & iurisdictionis, docent apertè Tamburinus de
iure Abbatis, tom. 1. disp. 21. quæst. 3. n. 8. Venerus
de excom. Episcop. lib. 4. cap. 10. n. 22. & 23. Pacianus
ubi supra, & apparet in versibus, quos adducit glossa
in cap. unico, §. finali, vers. propter historiam, de sacra
ord. & sic alterunt:

In Baculi forma Præsul, datur hæc tibi forma.

Astrada per primum, medio rege, punge per imum.

Astrabe peccantes rege iustos, punge vagantes.

Astrabe, sustenta, stimula, vaga, morbida, lenta.

Et in cerimonia consecrationis Episcopi, consecrans
tradendo Baculum consecrando, sic ait: *Accipe Ba-*
culum pastoralis officij, vt sis in corrigendis vitiis præ-
sentis, in tranquillitate seueritatis censuram non de-
ferens, &c. Et in libello qui Ordo Romanus inscribitur,
sic dicitur, *Accipe Baculum pastoralis officij pote-*
statem ligandi atque solvendi, vt sis in corrigendis vi-
tiis perseverans, &c. Unde, quia Baculi curuatio in
Episcopis limitata, & coarctata potestatem signifi-
cat, ideo illo non vitur Summus Pontifex, cum
potestatem habeat vniuersalem; vt notat, & docet
Geronius de sacra immun. lib. 3. cap. 5. num. 108. &
110. & de Indulg. Cardin. §. Episcopus n. 25. & seq.
Cum doctoribus, quos citat Barbosa in Collect. tom. 1.
lib. 1. tit. 1. §. cap. unico, §. conijtur, num. 15. Ex quibus
apparet, Baculum non solum esse ornamentum, sed
signum iurisdictionis, & superioritatis, vt etiam erat
apud Prætores Romanorum, & apud Iudices Ger-
manorum, teste Gratiano d. decis. 29. num. 7. & Gre-
gorio Tholozano de republica lib. 6. cap. 20. num. 21.
Ergo nullo modo licitus erit vsus in aliena diocæ-
esi, sine licentia Ordinarij.

RESOL. LXXVIII.

An actualis degradatio debeat fieri à proprio Episco-
po, vel possit alteri Episcopo committi?
Et an predicta degradatio necessario fieri debeat ab
Episcopo consecrato, & non sufficiat, quod Episco-
pus sit tantum electus & confirmatus? Ex part. 10.
tract. 11. & Misc. 1. Ref. 30.

§. 1. Actualis degradatio, quæ est solemnis exe-
cutio prætata sententiæ degradationis, sit
necessario ab Episcopo consecrato, quia est actus
non solum iurisdictionis, sed ordinis, ex Ecclesiæ in-
stitutione consecrationi Episcopali annexus. Sicuti
trahit Glossa communiter recepta in cap. Transmissam,

verb. De talibus. Abbas, num. 4. de elect. Tolet. lib. 1.
cap. 50. Suarez, disp. 30. sect. 1. num. 8. Sayrus lib. 5.
cap. 22. num. 12. Bonacina, disp. 4. punct. vnic. n. 11.
Coninch. disp. 16. n. 9. Layman, lib. 1. Summ. tris.
part. 3. cap. 5. num. 5. Difficultas est, an sit faciendâ à
proprio Episcopo; Et Bonacina de Censur. ubi supra
existimat, huius degradationis ministrum Episcopum
proprium esse debere; neque posse alteri Episcopo
consecrato vices suas committere: ductus illis verbis
Concilij, & præsertim etiam ad actualem, & solem-
nem degradationem, &c. Verius censo, alieno Episco-
po committi hoc munus posse: quia verba Con-
cilij, *Per seipsum*, demotant, non posse per Vicarium
non consecratum fieri: non tamen excludunt, quin
per alium Episcopum consecratum fieri possit, vt be-
ne notauit Suarez d. sect. 1. n. 18. Layman d. cap. 5. nu-
mero 3. & Machadus, tom. 1. lib. 1. part. 3. tract. 12. docu-
ment. 2. num. 2. & 3. vbi sic ait: *La Degradacion ar-*
tual, como consta del Concilio Tridentino, solamente
la puede hazer el Obispo proprio por si; el qual no ha-
sta que este electo, y confirmado, sino que segun doctrina
comun es necesario, que este consecrado; porque este es
alio contrario al orden, y assi solo el que puede orde-
nar, podra degradar actualmente; y assi se colige del
Derecho. Però dudan, si el Obispo proprio puede dele-
gar à otro Obispo la facultad de degradar à su subdi-
to. Bonacina siente, que en rigor de Derecho no puede
delegarla, porque el Concilio Tridentino, que le dà la
dicha facultad, dice, Per seipsum, con que excluye to-
da delegacion, si bien afirma, que en esto se deve obser-
uar la costumbre, que hauiere ex cada parte. Mas otros
Doctores descienden absolutamente, que la puede dele-
gar, porque segun Derecho, Qui per alium idoneum
facit, per seipsum facere videtur. Itaque hæc opinio
est probabilior, & magis communis, quam etiam
præter Doctores citatos, tenet Cæstrus Palauus tom. 6.
disp. 5. punct. 1. num. 9.

RESOL. LXXIX.

An Episcopus præter casus in iure expressos propter
aliud delictum enorme, & qualificatum, possit Cle-
ricum degradare, & tradere brachio seculari ad pun-
iendum?
Et quodnam censetur delictum enorme?
Et docetur, homicidium qualificatum Prælati, vel
Sacerdotis, fratris, patris; item assassinium, sur-
tum, sacrilegium, degradationem omnium bono-
rum, & similia; & generaliter omnia delicta, ob
quæ poena mortis iure Civili statuta est, si pluries
reperita fuerint, enormitates coninere. Ex part. 10.
tract. 11. & Misc. 1. Ref. 32.

§. 1. PRO negatiua sententia 30. Doctores addu-
cit Chartarij in *Decisionib. Archiep. decis.*
66. num. 48. Et hæc sententia probatur ex *Capite*,
Cum non ab homine de Iudiciis, ponderando verba il-
la (*quibuscumque criminibus*) ex quibus apertè col-
ligitur Iudicem secularem in omni crimine, quan-
tumcumque graui, & enormi punire non posse Cle-
ricos; eos tamen deponendos esse; & si fuerint in-
corrigibiles, tradendos Curie seculari, atque ita
delicti grauitas non sufficit, nisi accedat etiam incor-
rigibilitas. Idem patet ex cap. de *Liguribus* 23. q. 5.
& ex cap. *Tus, de penis*, & ex *Clement. 1. in pr. de*
penis. Et hanc opinionem in crimine læsæ Maiesta-
tis approbauit etiam Synodus Toletana 16. celebrata
sexaginta, & vno Episcopis, anno Domini 693. sub
Rege Flauio Egica, in ea enim Synodo Sigiber-
tus Toletanæ Sedis Episcopus loco, & honore pri-
uatus fuit, quoniam decreuerat Regem prædictum
Ff 4 non

Quoad hoc
intra in tr. 5.
ex doctrina
Ref. 18. §. 1.
in fine, vers.
& remitte-
re.

ANNE
S. HONIA
O. III. IVV
ELITI

Sup. hoc
fra in 6.
illud, hui
Ref.

Sup. hoc
pra in 6.
Quoad op
te, hui
Ref.